

**Oświadczenie złożone
przez senatora Andrzeja Pająka
na 60. posiedzeniu Senatu
w dniu 8 marca 2023 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do Pana w związku z interwencją w moim biurze senatorskim kierownictwa Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną „Koło” w Myślenicach, podmiotu prowadzącego ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze, w sprawie pomocy i wsparcia w zakresie zmiany przepisów dotyczących uprawnień dla nauczycieli i specjalistów oraz finansowania placówek.

Jak podkreślają interwenienci, dotacja oświatowa bardzo często jest jedynym stałym źródłem utrzymania wspomnianych OREW-ów w sytuacji braku możliwości pobierania opłat od podopiecznych, którzy w większości pochodzą ze słabo uposażonych środowisk, natomiast pilnie potrzebują wsparcia i szansy na lepsze jutro. W celu sprostania temu niełatwemu zadaniu placówka typu OREW musi zatrudniać nauczycieli i specjalistów wyróżniających się wiedzą, doświadczeniem i predyspozycjami. W tym kontekście ogromne znaczenie ma konkurencyjność oferty składanej pracownikowi przez pracodawcę. Wskutek uwarunkowań natury ekonomicznej nie stanowi to mocnej strony OREW-ów i powoduje powolne, ale stałe odpływy pracowników, co może w dalszej perspektywie oznaczać wygaszanie placówek z powodu braków kadrowych.

W związku z tym moi rozmówcy nakreślają potrzebę następujących zmian.

1. Odczuwalne podwyższenie dotacji oświatowej na ucznia z niepełnosprawnością sprzężoną oraz z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, w tym zwiększenie wagi P8 – z 9,500 do 11,500.

2. Znowelizowanie ustawy emerytalnej w zakresie zakwalifikowania osób bezpośrednio pracujących z osobami niepełnosprawnymi również w placówkach niepublicznych do grup osób zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pracownicy OREW-ów zatrudnieni są na podstawie kodeksu pracy, a nie Karty nauczyciela i ich świadczenia emerytalne opierają się na powszechnym systemie emerytalnym. Nie ma możliwości zakwalifikowania tego typu pracy do katalogu prac w szczególnym charakterze i starania się o emeryturę pomostową, pomimo że jest to praca wymagająca szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, która to sprawność zdecydowanie obniża się wraz z wiekiem. Powinna ona zostać objęta zabezpieczeniem poprzez możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę. Obecna sytuacja stanowi znaczną dyskryminację nauczycieli, specjalistów i innych pracowników zatrudnionych w OREW-ach, stąd tak stanowcza interwencja tych środowisk i moje niniejsze oświadczenie wystosowane do Pana Ministra.

Jako były samorządowiec, w szczególności wieloletni starosta suski, doskonale zdaję sobie sprawę, że działalność rzeczonych placówek, zwłaszcza w ostatnim czasie, stanowi jedną z niewielu możliwości bezpłatnego uzyskania pomocy dla niepełnosprawnej młodzieży i dzieci. Ale do tego niezbędne jest wprowadzenie regulacji wspierających pracowników ośrodków w zakresie możliwości nabywania praw do emerytur pomostowych poprzez ujęcie ich pracy jako pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Mając na uwadze dobro niepełnosprawnych wychowanków wspomnianych ośrodków oraz konieczność zapewnienia im prawa do edukacji zgodnej z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i predyspozycjami, zwracam się do Pana Ministra o analizę nakreślonego problemu pod kątem wprowadzenia sugerowanych zmian. Ich realizacja zabezpieczy niezbędną kadrę, pracowników, co w przekonaniu interwenientów oraz moim własnym jest sprawą pilną i absolutnie konieczną.

Z poważaniem
Andrzej Pająk